

GRO I TRO

TROENS VEJE FOR BØRN OG UNGE

ALLE ALDRE

0-16 ÅR

MØD BARNET/DEN UNGE

For at kunne møde barnet, er det vigtigt at opbygge en god relation, så det føler sig set, hørt og anerkendt af de voksne. Selvom troen er en gave fra Gud, som handler om relationen mellem ham og det enkelte barn, så kan vi som voksne stadig formidle nogle alderssvarende kernebudskaber, som forhåbentligt understøtter denne relation.

GRUNDPRINCIPPER FOR ALLE ALDRE

1. Sig goddag til hinanden - og brug navnet. Det er vigtigt, at den enkelte oplever sig set og mødt. Bed gerne for hvert enkelt barn.
2. Arbejd på det trygge fællesskab, hvor Gud er en naturlig del. Vis omsorg og oprigtig interesse - det kan børnene mærke!
3. Vær tydelig omkring rammerne i klubben - rammer, som lederflokkene er enige om i ledergruppen.

Grundprincipperne kan også formuleres med DFS' tre værdier:

vi vil **se** den enkeltes værdi
bygge trygge relationer
være rummelige fællesskaber

Gennem hele hæftet er der **grønne bokse** med vigtige ting at tage stilling til. Gå derefter mere i dybden med **KERNEBUDSKABER** og **CODE IDÉER**.

EN VEJLEDNING TIL DIG

Dette materiale er lavet til dig, som er leder i klub, kirke eller på lejr. Forældre kan også blive inspirerede. Hæftet skal hjælpe dig med at guide børn og unge på deres vej med Gud. Vi har tilpasset det til aldersgrupperne ud fra de klubformer, vi har i DFS.

Hæftet er ikke en facitliste, men en vejledning til, hvordan vi kan tænke børns rejse med troen på Gud.

Vi har lavet materialet for at gøre det lettere for dig som leder. Brug det gerne – men brug også din sunde fornuft og se på din gruppe. Det vigtigste er, at du peger på Gud og hjælper børnene med at få en relation til ham.

DIN EGEN TRO SKAL OGSÅ GRO!

Vi anbefaler, at du som voksen også selv finder måder at styrke din relation til Gud. Det kan være i et kristent fællesskab, gennem bøn og bibellæsning osv.

Troen bliver styrket af at høre Guds ord, når vi deler troen med hinanden, når vi beder og når vi har Gud med i dagligdagens op- og nedture.

Stil dig selv spørgsmålene: Hvor henter jeg min åndelige næring som leder? Hvad styrker min tro? Hvad har styrket den gennem min opvækst og mit liv indtil nu? Hvad inspirerer mig?

GRO MED TRO

Troen er en personlig rejse; en spire, der vokser frem. Troen er altid helt sin egen,

fordi vi alle er unikt skabt og har vores egen relation til Gud. Gud er en, man kan stole på, og han vil hjælpe os med at gro og vokse i troen på ham.

Troen er en gave fra Gud. Vi bliver aldrig færdige med den. Den kan vokse på forskellige tidspunkter i livet. Nogle gange holder den pause, men klar til at gro igen.

Vi kan opleve troen som årstiderne: Nogle gange blomstrer den, andre gange ligger den i frossen jord, klar til at spire frem. Der gives ikke én opskrift på den rette tro. Og for Gud er der ikke forskel på en lille eller stor tro.

PAS PÅ DIN EGEN FAVORITFORM

Når du bringer dig selv i spil - og det er vigtigt - så vær opmærksom på, at det er meget nemt at bringe sin egen favoritform i spil. Måske elskede du at lege en bestemt leg som barn i børneklub: Så er det meget nemt at lege den hver gang.

Vær opmærksom på, hvad børnene har af interesser, og se om du kan bringe det i spil.

KERNEBUDSKABER: EN PYRAMIDE

I hæftet har vi sat ord på kernebudskaber for de forskellige aldre. Aldersgrupperne bygger ovenpå hinanden, og legestuens kernebudskab "Gud er kærlighed" gælder således hele vejen op. Se det lidt som en pyramide, hvor det nederste trin fylder mest. Træk derfor gerne tråde tilbage. Husk også, at barnets alder og troens alder ikke altid er den samme. Gud velsigne dit arbejde!

0-4 ÅR

LEGESTUE-ALDEREN

TROENS GRUNDSTEN BLIVER LAGT

Tre gode råd til jer. Hvis I er opmærksom på dem, så er I langt på vej!

OVERVEJ FØR HVER LEGESTUEGANG

1. Hvordan vil vi få sanser i spil i bibelfortællingen?
2. Hvilke ting gentager vi fra gang til gang
- fx en fast bøn og en sang?
3. Hvilke rekvisitter vil vi bruge i dag
- gerne visuelle og aktive?

0-4 ÅR

I denne alder bygger børnene primært deres forståelse gennem sanser og leg. Barnet husker ikke de ord, der bliver sagt, men den stemning, der bliver skabt.

KERNEBUDSKABER

GUD ER KÆRLIGHED

- Børnene skal høre og opleve, at Gud elsker dem - og hele verden omkring dem. Gentag ofte: "Gud elsker dig!" Brug naturen som et springbræt for at fortælle, at Gud har omsorg for hele sit skaberværk.
- Fortæl, at vi bliver Guds børn i dåben. Vi kan derfor kalde ham "Far".

JESUS ER MIN VEN

- Introducer Jesus som en god ven, som er glad for dem og altid er nær. Brug fx det samme billede af Jesus, som du har printet ud og har i hænderne, mens du viser det.

GUD GIVER TRYGHED

- Gud er den, der opfylder de basale behov. Skab trygge ritualer, som børnene kan genkende og som viser, at der er tryghed i Guds nærvær. Børnene kan mærke, at Gud er der.
- Gentagelser og enkle ritualer virker godt. Brug fx de samme korte bønner og sange. Det skaber tryghed og en oplevelse af, at Gud er nærværende.

CODE IDÉER

- Brug sanser og enkle lege og aktiviteter. Udnyt, at børn i aldersgruppen tænker både konkret og fantasifuldt.
- Det fungerer godt at sidde på gulvet med børnene.
- Syng børnesange, som fortæller om Gud og Jesus. Inviter børnene til at bruge simple instrumenter. Brug fagter og små rekvisitter, når I synger. Børnene får en følelse af, at de kan være med.
- Brug billeder, bløde dukker og dyrebamser, når du fortæller korte bibelhistorier.
- Guds billedet formes af barnets primære omsorgspersoner. Inddrag forældrene ved fx at give dem et sangark med hjem, så familien i hjemmet synger de samme sange som i legestuen.
- Som tommelfingerregel kan et barn koncentrere sig barnets alder i minutter. Hvis du laver et skifte i din formidling, så kan du holde børnenes koncentration længere - fx et skift fra én sans til en anden.

MATERIALER

- Brug DFS' inspirationsbøger Minifrø og Temafrø (fx Lad dyrene fortælle). Læs højt fra børnebibler.

5-8 ÅR

BØRNEKLUB-ALDEREN

TROEN ER I BØRNEHØJDE

Tre gode råd, og så er I langt på vej!

OVERVEJ FØR HVER KLUBGANG

1. Hvordan får vi børnenes sanser og forestillings-evne aktiveret i formidlingen og aktiviteterne?
2. Hvordan får vi plads til børnenes forundring over bibelteksten i dag?
3. Hvordan understøtter vi venskaber i dag, så børnene føler sig trygge og godt tilpas - så de får lyst til at komme igen?

5-8 ÅR

I denne alder opdager mange børn Guds store plan: At han vil have en relation med os. Der begynder at komme mod- og medspil fra børnene.

KERNEBUDSKABER

GUD KAN ALT

- Gud er skaberen og kan alt. Fortæl, at Gud har skabt dem og verden omkring dem. De har som udgangspunkt tillid til Gud. Børnene har en umiddelbar tillid til, at Bibelens fortællinger er sande.

JESUS ER VERDENS FRELSER

- Fortæl, at Jesus er god og har et ønske om at hjælpe alle mennesker til Himlen. Han vil være deres ven hver dag, også når vi gør forkerte ting.

HELLIGÅNDEN HJÆLPER

- Fortæl, at han er en usynlig ven, der hjælper os med at tro og give tryghed og trøst.

BØNNENS MAGT

- Vis børnene, at man kan bede på mange forskellige måder. Forklar, at der ikke nødvendigvis kommer svar med det samme, og at vi ikke får alle ønsker opfyldt.

HIMLEN ER ET GODT STED

- Himlen er et godt og trygt sted, hvor vi kan være sammen med Gud. Begreber som synd og frelse er svære, så fokuser på et hverdagsprog - fx når de har gjort noget forkert. Vær opmærksom på, at mange børn intuitivt forstår, at der også er et Helvede.

CODE IDÉER

- Fortæl, om dagens tekst er fra Det gamle eller nye Testamente, før eller efter, at Jesus kom. Det er vigtigt at sige, at bibelfortællingen ikke er noget, du finder på. Vis en bibel og sig: "Det står her!"
- Brug fortælling og rolleleg til at formidle bibelhistorier på måder, der stimulerer fantasien. Brug konkrete rekvisitter. Lad børnene involvere sig, fx gennem leg eller drama, så de oplever bibelhistorierne indefra. Overvej, hvordan I bringer flere sanser i spil.
- Børnene begynder både at kunne tænke logisk og i billeder. Historierne må gerne have en ret klar pointe. Inviter til dialog: "Hvad mon du tænker her?"
- Genkendelige rutiner er godt. Brug fx DFS' afkrydsningslister. Bed en bøn sammen og tænd et lys i begyndelsen eller slutningen. Hav en fast ramme for klubben, som er ens hver gang.
- Tænk over, hvordan dagens planlægning passer med rutinerne. Husk at forklare, hvis I en dag har brug for at ændre rammen. Brug fx DFS' piktogrammer til at visualisere klubgangen.

MATERIALER

- Brug DFS' Børnefrø, Temafrø, Bønnespillet og Samtalekort til børn. Tag på Formidlingskursus, brug Gospel-kids og Syng med. Brug andagtsbøger, aktivitetsbøger, flonellograf og børnebibler til aldersgruppen.

9-13 ÅR

JUNIORKLUB-ALDEREN

TROEN BLIVER OPDAGET

Tre gode råd, og I er godt på vej!

OVERVEJ FØR HVER KLUBGANG

1. Hvordan prioriterer vi det gode fællesskab og det bibelske indhold?
2. Hvordan stiller vi de åbne spørgsmål, og viser, at Gud er vigtig for os som ledere?
3. Hvordan involverer vi juniorerne som medskabere i klubben i dag?

9-13

Juniorene reflekterer over tingene og tager ikke længere alt for givet. De tænker abstrakt og begynder at blive kritiske over for voksne. Venner er meget vigtige!

KERNEBUDSKABER

GUD ER VORES HIMMELSKE FAR

- Fortæl om Gud som både skaber og en kærlig far, der passer på os - også når det ikke altid giver mening eller føles uretfærdigt.

JESUS ER VERDENS FRELSE

- Han kender alle og elsker alle. Det er derfor, han døde for os: Fordi vi alle laver fejl, ikke altid hjælper hinanden, og pga. ondskab i verden.

HELLIGÅNDEN ER VORES VEJLEDER:

- Fortæl, at Helligånden er en usynlig kraft, der guider og hjælper os. Vi modtager Helligånden i vores dåb.

TRO OG TVIVL

- Juniorene oplever i højere grad end før, at Gud er med i hverdagens valg, glæder, sorger og udfordringer.
- Tvivl begynder at blive en realitet og normalitet for mange. Nogle efter-spørger beviser for tingene. Det kan fx være frustrerende, når der ikke er svar på bøn lige med det samme.
- Nogle begynder at synes, at det er svært eller pinligt at tro eller snakke om sin tro.

ET TRYGT FÆLLESSKAB

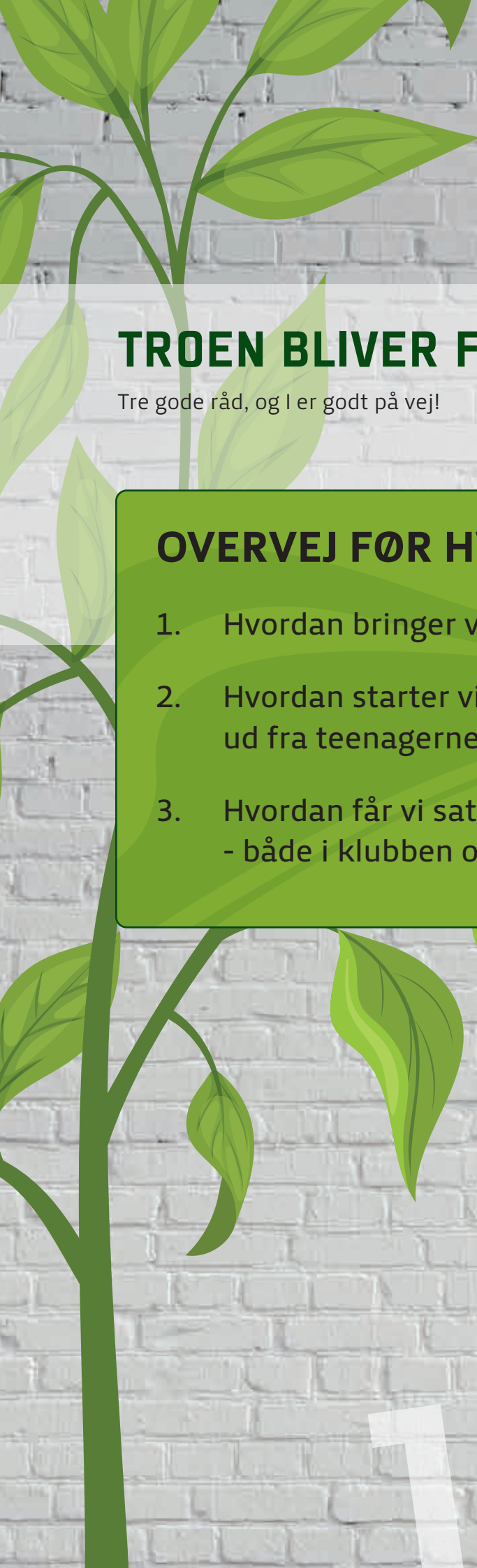
- Fællesskabet har stor betydning. Overvej, hvad der gør klubben til et trygt kristent fællesskab.

CODE IDÉER

- Udforsk Bibelen med undring og åbenhed. Hvad betyder det vi hører: for mig, for fællesskabet, for verden?
- Skab rum til spørgsmål om Gud og kristendommen. Fortæl om din egen erfaring med troen og tvivlen. Stil personlige spørgsmål, der involverer dagligdagen: "Hvad ville du gøre i Daniels situation?"
- Fællesskabet er vigtigt, så hav fokus på det hver gang. Troen orienterer sig meget efter venner og betroede voksne. Juniorlederne, præster og forældre har stadig stor autoritet, fordi troen formes af fællesskabet.
- Juniorene kommer ikke længere, fordi de skal. Hvis de ikke føler sig som en del af fællesskabet, så vil de ikke komme. Derfor er det godt med aktiviteter, der både understøtter dagens fortælling og fællesskabet.
- Uddel ansvar, så juniorene mærker, at de er vigtige og kan bidrage. Lad dem være medskabere, fx med kageordning og med idéer til, hvad de kunne tænke sig i klubben.
- I kan i højere grad tage ud af huset og få oplevelser sammen. Overvej, hvornår der her bliver tid til en lille andagt.

MATERIALER

- Brug Juniorfrø, Temafrø, Gospel-kids og Samtalekort til juniorene. Brug Syng med og Fællessang.

14-16 ÅR

TEEN-ALDEREN

TROEN BLIVER FORENET MED LIVET

Tre gode råd, og I er godt på vej!

OVERVEJ FØR HVER KLUBGANG

1. Hvordan bringer vi vores egen troshistorie i spil?
2. Hvordan starter vi en god og reflekterende samtale ud fra teenagernes eget liv?
3. Hvordan får vi sat teenagernes evner i spil - både i klubben og i hverdagen?

14-16

I denne alder begynder teenagerne at fordybe sig og får deres egne standpunkter - de sammenligner sig ofte med andre. De søger efter mening og stiller mange spørgsmål.

KERNEBUDSKABER

LIVETS STORE SPØRGSMÅL

- Gud og livets store spørgsmål hænger sammen: Tænk over liv, død og mening i lyset af kristendommen. Bibelens perspektiver giver sunde værdier, og tro og etik hjælper i valg og holdninger.
- Kritiske spørgsmål og refleksioner er naturlige og gør, at tro bliver bevidst, personlig overbevisning. Teenagerne kan forholde sig til andre, der ikke tror, eller tror på noget andet.
- Det er normalt at tvivle, og en naturlig del af troen. Det betyder ikke, at man mister troen, men at man undrer sig og søger svar. Gud kan godt rumme spørgsmål, og tro kan faktisk blive stærkere, når vi tør tale åbent.
- Udfordringer kan virke uretfærdige og uoverskuelige, men teenagere begynder at kunne se, at Gud kan vende udfordringer til noget godt.

JESUS BÅDE FORBILLEDE OG FRELSER

- Vi er skabt til fællesskab. Jesus viser os, hvordan vi kan leve ift. andre, os selv og den verden, vi er en del af.
- Fortæl, at Jesus tilgiver os og at vi alle personligt har brug for tilgivelsen. Vi slår ikke altid til eller er perfekte, men vi er altid velkomne.
- Helligånden har en rolle i hverdagen. Han hjælper os til at finde vores vej og leve som kristne. Han leder os.

CODE IDÉER

- Drøft troens betydning i dagligdagens små og store valg. Giv plads til refleksion gennem samtaler om tro, etik, fællesskab og identitet. Stil udfordrende spørgsmål: "Hvordan ville Jesus handle i din klasse?"
- Dyk dybere ned i, hvad og hvorfor vi tror. Lad teenagerne samtale om troens relevans og udfordringer. Troen bliver efterhånden personlig og moden. Tvivlen kan fylde meget, så giv plads til spørgsmål. Hjælp hinanden med at lede efter svar.
- Udforsk teenagerne kreative evner, musik og sanser som måder at være i relation med Gud. Mindre børn er kreative for at lave et flot produkt, men nu er de mere procesorienterede.
- Fællesskabet er meget vigtigt for teenagerne. Opfordr til at dele troen og blive aktiv i tjeneste sammen, fx som ungledere på lejr eller i en børneklub. Snak om givertjeneste og udforsk nådegaver i praksis.
- Det er vigtigt med en mentor eller en form for forbillede. Fortæl, hvad troen betyder for dig i dit liv.

MATERIALER

- Brug Juniorfrøs online kategori *Break* og materialer fra IMU. Brug konfirmandbiblen, Bibelen 2020 og andagtsbøger. Brug Fællessang.

"DET ER BARE 3 PUNKTER - OG SÅ ER I GODT PÅ VEJ!"

ET HÆFTE FOR LEDERE

Med dette materiale ønsker vi i DFS at klæde dig på til at formidle troens kerne på en måde, der møder børn og unge lige dér, hvor de er i deres udvikling.

SÅDAN BRUGER DU HÆFTET

Brug hæftet til klubopstart og årlig evaluering i lederflokket - og når der kommer nye ledere. Det giver et godt overblik - lige fra unglederen til den mangeårige, garvede leder.

KONTAKT OS

Du kan altid kontakte din lokale DFS-konsulent, hvis du har spørgsmål eller vil sparre om noget:

soendagsskoler.dk/kontakt

